

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 8 maanden . . . . . f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

DINGSDAG 7 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
 Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet,
 Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:

Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
 Voor elk regel meer. . . . . 0.15.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-
 regt daaronder begrepen.

Volks-opvoeding.

Wanneer men het lijdens-zoo van den enkelen mensch als van geheele volken, aan een koel en onbevooroordeeld onderzoek onderwerpt, zal men in de meeste gevallen vinden, dat het door onkunde of dwaasheid in het leven is geroepen, of wel zijne scherpste prikkels aan de onkunde of dwaasheid des lijdens ontleent; en beschouwt men met onbeneveld oog die verschrikkelijke volks-beroeringen, welke de geschiedenis van alle eeuwen doet kennen: men zal vinden aan de eene zijde, bij de mindere standen, diepe onkunde en magt van vooroordeelen en een daaruit ontstaand verregaand brutalisme, — aan de andere zijde, bij de hogere standen trotsche zelfzucht en gemis van dat hogere leven voor anderen, wat de ware humaniteit daarstelt, — in den grond dus, ook bij die hogere standen, niettegenstaande hunne verfijning, een onhegrijpelijk vreemd zijn, aan hetgeen waar en goed is, en niet minder tal van vooroordeelen.

De krachtigste volken zijn die, in welk een hoog zedelijk beginsel bij alle standen leeft, en de gelukkigste toestanden vindt men daar, waar deugd en kunde de voedsters zijn van volkswelvaart.

Kunde, wij meenen hier niet een sterk zijn in alle wetenschap maar die kennis van het ware en goede, welke den blik vrij maakt, en in helder licht stelt wat moet gedaan worden, wat nagelaten, zoodat de vrije zedelijke wil een juist aanwijzer bezit voor zijne keuze.

Kunde, in dien zin, is het wat het volk behoeft, wat het eischt, dikwerf met hevigheid eischt.

Rede en geschiedenis leeren dan ook beide, het noodzakelijke en hoogst belangrijke van een doelmatig volksonderwijs; en gelukkig is het een kenmerk dezer eeuw, dat zij meer dan eenige vroegere, de hooge waarde van dat onderwijs erkent en er naar streeft, om steeds meer aan de gevoelde behoeften te voldoen. Overal, in alle vakken van wetenschap, doet zich een streven kennen naar populariteit, en vormden vroeger de geleerden eene eigene caste, die zich van eene eigene taal bedienden, meer en meer vallen de afscheidingen weg en worden de geheimen der wetenschap voor het oog der menigte ontsluit; — meer en meer vestigt zich de aandacht der regeringen op het volksonderwijs, en waar men leemten ontdekt, tracht men die te herstellen.

Toch, er is veel wat te wenschen overlaat; het lager onderwijs reeds, beantwoordt niet altijd aan zijn doel; te veel bestaat het in een bekwaam maken in machinale kundigheden als lezen en schrijven, terwijl het opvoedend of vormend gedeelte, dat eigenlijk het wezen der lagere school moet daarstellen, wel eens te zeer wordt verzuimd. Het is minder de taak van den onderwijzer op de lagere volksschool, om aan de kinderen zekere vaardigheid in enkele kundigheden mede te deelen, dan wel om bij de jeugd de beginsels van deugd en zedelijkheid te ontwikkelen, en haar te leeren nadenken over hetgeen zich aan hare opmerkzaamheid voordoet. Doch, nevens deze opmerking mogen wij eene andere niet terug houden, eene, die menigen onderwijzer moedeloos maakt en tot bittere klagen aanleiding geeft; het is deze: 'Naauwelijks hebben knapen en meisjes uit de mindere volksklassen, een leeftijd bereikt, of eene lichaams-ontwikkeling verkregen, die hen in staat stelt, om eenigen arbeid te verrigten, en dus iets, hoe gering ook, te verdienen of zij verlaten de school, ja, hoe dikwerf is niet de geringste beuzeling genoegzaam, om de kinderen te huis te doen blijven; — eene boodschap moet er gedaan, eene koe moet er gehoed, geld moet er verdiend worden, en zietdaar! knaap of meisje veroordeeld, om te huis te blijven! zietdaar, om die gewichtige reden het kind beroofd van wat het nuttigst is, de vrucht weggenomen van veel zorg en inspanning! 't Is eene bittere opmerking, maar helaas! eene zeer algemeene. Met veel moeite is het den onderwijzer gelukt, om het

op den goeden weg te brengen, de ontwikkeling vangt aan en ongestoord voortgaande laten zich goede vruchten voor het kind zelf en voor de maatschappij verwachten; de onderwijzer verheugt zich en wijst met voorliefde op zijn veel belovenden kweekeling; het kind zelf krijgt vermaak in het leeren, hecht zich meer en meer aan den meester en ontwaakt tot een hooger zedelijk en verstandelijk besef; maar, 't is al gaande weg sterk genoeg geworden, 't is bovendien twaalf jaar! en . . . . weg moet het van de school, in het werk, achter het vee, in de stad met koopmanschap, om reeds op het veertiende jaar verstompt en bot op niets te gelijken, dan op de machine, waarin het geplaatst, op het vee waarbij het gevoegd werd. — Geen wonder, dat de onderwijzer, die herhaaldelijk deze ondervinding maakte, ten laatste moedeloos wordt. Geen wonder, dat men klaagt over de weinige vruchten van het volks-onderwijs, over het terugblijven der moraliteit zelfs bij industriëelen vooruitgang. De industrie vraagt tal van machines en uwe kinderen worden er heerlijk toe opgeleid; — de moraliteit vraagt menschen: en hoe kan men een mensch verwachten, in het aldus opgevoede volkskind? . . . . Jammer slechts, dat gemis aan moraliteit zich wrekt door de wilde uitpattingen van het brutalisme, en dat de industrie ten laatste vernietigd wordt door de onkunde der werklieden.

O! het hart wordt week, als men den tal van kinderen uit onze lagere volksklassen aanziet, dat daar zoo eenslags in den aanvang der ontwikkeling wordt gestuit om eenige weinige stuivers 's weeks. Wij beklagen hen, want het is hunne schuld niet, noch ook in de meeste gevallen die hunner ouders. Deze toch kunnen slechts met de uiterste moeite in de levens-behoeften van het gezin voorzien, en zijn waarlijk niet zoo zeer te veroordeelen, wanneer zij gretig gebruik maken van iedere gelegenheid, die zich voordoet, om een weinig gelds meer in de huisselijke kas te krijgen: alles is duur en slechts door inspanning van alle krachten, ontgaan zij den afgrond der armoede, waarin zoo menigen buurman verzinkt; ook die ouders zelve zijn in hunne ontwikkeling gestuit: zij mogen het belangrijke van het onderwijs duister gevoelen; begrijpen doen zij het niet.

Toch, het is noodig, dat de hand-aan het werk worde geslagen, dat er verbetering in dezen toestand worde aangebragt zal niet in stede van vooruitgang achteruitgang plaats hebben en ten laatste onze industrie weg kwijnen, onze volks-welvaart sterven door de onkunde onzer werklieden. Reeds nu heeft Nederland tal van vreemdelingen in het werk genomen; overal hoort men de klagt, dat de vreemdeling, den landzaat verdringt, doch men verwondert zich niet, men zij billijk, en erkenne de meerderheid dier vreemdelingen in fabrieks of ambachts-nijverheid.

Wij hebben gezien, dat in de mindere standen onbekendheid met de hooge waarde van het onderwijs, benevens de moeilijkheid om in het levens-onderhoud te voorzien, oorzaak is, van het te vroeg van de school nemen der kinderen. Onze hogere standen mogen doorgaans de waarde van een goed volks-onderwijs erkennen, het blijft helaas! meestal bij erkennen en waarlijk, daardoor alleen wordt geene verbetering verkregen! De erkenning moet in de daad overgaan. De belangstelling, welke men verklaart in het volks-onderwijs te stellen, moet tot daden nopen. Vol ijver moet er gewerkt worden, zal datgene worden verkregen, wat men verlangt, wat men als goed erkent. Redeneringen zijn zeer goed; maar hebben niets te beteekenen, wanneer het redebescluit niet voert tot daden, maar zich oplost in klagen en, — laat ons niet veinzen tegen ons zelve! — op honderd, die de behoefte aan verbetering in de opvoeding der lagere standen, niet slechts toestaan, maar ook zeer schoon beredeneren, zijn er nog geen tien, die handen aan 't werk slaan en naar verbetering streven. De anderen klagen en klagen, — nu klagen is ook vrij wat ligter dan werken! jammer slechts, dat men al klagende kan dood hongeren.

Dat een ieder woekere met de hem geschonkene

talenten en medewerkte om, bij zich zelve in de eerste plaats, den zin te ontwikkelen voor hetgeen waarlijk schoon en goed is en den mensch tot mensch maakt. Dat een ieder het zich tot taak stelle om zijne minderen voor te lichten; om de vooroordeelen, het bijgehoof en de dwalingen te bestrijden, welke nog zoo diep in den boezem des volks leven; om de wetenschappen niet in hun leerstelling teooi, maar in hun wezen te doen kennen; om in toepassing te brengen, wat als nuttig, als goed door de onderzoekingen der geleerden is aangewezen; om bij het volk, den lust op te wekken tot hogere ontwikkeling, tot verstands-beschaving; tot ware humaniteit. . . . en een nieuw leven zal het oude Nederland doorstromen, onze scholen zullen verbeterd worden en talrijk bevolkt, ons onderwijs zal rijke vruchten dragen, technische instituten zullen verrijzen, gevoel voor schoonheid in natuur en kunst zal zich ontwikkelen, de zedelijkheid zal toenemen en bij dat hogere leven des geesten, zal tevens onze materiële welvaart toenemen; want het is eene onloochenbare waarheid: — slechts een volk dat kundig is en deugdzam tevens, kan gelukkig zijn! . . .

Men vrage niet te lang naar de middelen, die men moet aanwenden, naar de wijze waarop gewerkt moet worden; schat van nutte lessen is daarover reeds opgezameld. Dat, waarop het aankomt, zijn veërkracht en ernstige wil ten goede, bij elk en een iegelijk.

Zeer karakteristiek was het slot der zitting van de Eerste Kamer op den 11 Julij jl.

Het betrof de vraag, wat parlementair en wat onparlementair was?

De heer VAN WESSEM vraagt het woord en verscheidene leden roepen: *stemmen, stemmen!*

De Voorzitter geeft het woord aan den heer VAN WESSEM, doch het wordt dadelijk gevraagd en bekomen voor eene motie van orde, om tot eene sluiting der beraadslagingen over te gaan, welke motie door verscheidene leden wordt ondersteund.

De vraag van den Voorzitter, *of iemand over dat voorstel het woord verlangt?* wordt beantwoordt met eene wedervraag van den heer VAN DAM VAN ISSELT, om daarover te stemmen.

De heer DE VOS VAN STEENWIJK stoort zich, evenmin als de Voorzitter, aan die vraag, maar oppert op zijn beurt alleen de vraag: *of het parlementair is, om, nadat eenmaal reeds dezen morgen de motie tot sluiting der beraadslaging is geëcarteerd, die thans weder op nieuw te moveren?*

Naar ons inzien was de opmerking juist en moest op die vraag een ontkennend antwoord volgen.

De heer VAN DAM VAN ISSELT scheen van een ander gevoelen en hield voor het meest onparlementair van al hetgeen onparlementair is, om, *wanneer men weet dat er leden zijn, die gedrongen zijn huiswaarts te keeren en op wier stem men wellicht gaarne zou zien, dat niet kon gerekend worden aan de zijde der verdedigers van de wet, nog de discussie te rekken.*

Wij zagen daarin eene nog al krasse beschuldiging, alsof de heer VAN WESSEM of de heer DE VOS VAN STEENWIJK, *buiten staat om eenig nieuw denkbeeld over het onderwerp aan te geven,* slechts speculeerden op den strijd, die bij vele leden bestond tusschen neiging en plicht, om huiswaarts te keeren of te blijven. Ons is het onbekend, waarin de drang tot vertrek bestond; maar zeker is het, dat die drang niet algemeen bekend scheen en ook geen reden mogt zijn, om daaraan gewigtiger belangen op te offeren. Ook in dit geval moesten eerlijkheid en orde geëerbiedigd zijn geworden. Vreemd was het dan ook uit de zitting van den volgende dag te ontwaren, dat slechts vier leden dien avond waren vertrokken, waarvan twee voor- en twee tegenstanders der afschaffing van den accijns op het gemaal; en dat juist de afneming van het getal leden verder zich alleen bepaalde tot hen, die beschuldigd

werden te speculeren op de afwezigheid der leden van de tegenpartij.

Het meest onparlementair van wat onparlementair kan genoemd worden blijkt dus te komen ten laste van den heer VAN DAM VAN ISSELT, die eene onverdiende beschuldiging wierp naar het hoofd zijner medeleden, en den plicht van Volksvertegenwoordiger stelde beneden de neiging om huiswaarts te keeren.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Uit de met de Thabor te Marseille ontvangen berigten, verneemt men nog, dat de brigade van generaal Sol te Konstantinopel was aangekomen en naar het kamp van Maslak zonde vertrekken. Een der schepen, aan boord van welke zich deze brigade bevond, was in aanzetting geweest met een Turksch fregat, waardoor twee Fransche en vier Turksche soldaten zijn omgekomen.

De heer Benedetti was naar de Krim vertrokken.

De berigten uit de Krim melden, dat de belegeringswerken worden voortgezet, en dat wel met eene ongekende voorzorg om de batterijen, die tegenover de versterkingen zijn opgericht, van af het Redan tot aan het uiteinde van de Carenage, zoo veel mogelijk, hecht te maken en te maskeren.

In den nacht van den 23en hoorde men een hevig kanon- en geweervuur. Het was evenwel een valsch alarm.

Men wist nog niet wanneer de aanval op de vesting zoude plaats hebben.

De hydrographische werken worden in de straat van Jeni-Kalé voortgezet.

De versterkingen der stad van dien naam waren voltooid. Een gedeelte van het garnizoen van het fort St. Paul, had zich meester gemaakt van 600 ossen.

Van de grenzen van Azie geen nieuws.

De nieuwe Ottomanische ambassadeur, bij het hof der Tuilleries, Mehemet-Bey, is eergister met de Thabor te Marseille aangekomen.

Het dagblad van St. Petersburg, deelt in zijn nummer van 1628 Julij nieuwe en belangrijke documenten mede, omtrent de betreurenswaardige gebeurtenis van Hango Udd.

De Wiener Mil. Zeit. deelt als stellig een mede feit, hetwelk reeds onderscheidene malen werd vermeld, en dat mogt het inderdaad op waarheid berusten. bewijst, dat de Russen van hunne zijde volstrekt niet gelooven aan de expeditie naar Bessarabie, welke, gelijk verzekert werd, binnenkort door de geallieerden zou worden ondernomen. Dit feit is het definitief bevel van prins Gortschakoff aan generaal Luders, om zijn hoofdkwartier van Kischeneff naar Odessa over te brengen, waar, volgens de Milit. Zeit., het état major reeds zou zijn aangekomen.

In eene telegrafische dépêche uit Londen wordt gemeld: Generaal Simpson meldt, dat de Russen in den avond van den 31en een uitval uit Sebastopol, langs den weg van Woronzoff, gedaan hebben, welke echter werd afgeslagen zonder verlies aan de zijde der geallieerden.

In het kamp kwamen slechts enkele gevallen van cholera voor.

In het Lagerhuis werd Vrijdag jl. door den heer Laing mededeeling verzocht der correspondentie, waardoor de kabinetten van Londen en Parijs zich moesten verstaan omtrent de verwerping der laatste Oostenrijksche voorstellen. De overlegging dier stukken, door de Engelsche regering geweigerd zijnde, zoo bleef de vraag, op welke der beide regeringen de verantwoordelijkheid der verwerping berust, onopgelost. De heer Gladstone hield in eene redevoering, ten gunste van den vrede, vol, dat die verantwoordelijkheid op het hoofd van het Engelsche ministerie nederkwam en deze bewering werd niet gelogenstraft.

Er werd geene stemming hoegenaamd uitgebragt over de motie van den heer Laing, daar eene redevoering van den heer Cobden de algemeene discussie had doen ontfaan in eene reeks persoonlijke aanvallen, tegen sir Molesworth gericht, door de peelisten, de leden der vredespartij en de Tories. De nieuwe minister van kolonien had in zijne redevoering tot de kiezers van Southwark, deze drie partijen in scherpe bewoordingen beschuldigd van het sluiten eens verbonds tot omverwerping van het ministerie, ter gelegenheid eener incidentele quaestie. De tegenbeschuldigingen waren zeer hevig; sir Will. Molesworth, weigerende sommige uitdrukkingen terug te nemen en droeg er zoo doende toe bij, om de woordenstrijd nog heviger te doen worden. Het reeds vergevorderde uur, heeft gelukkig hieraan een einde gemaakt.

Het huis des lords heeft zich dienzelfden dag voor de tweede lezing der bill betrekkelijk de Turksche leening verklaard. De zitting was van belang ontbloot behalve de reeds bekende verklaring van lord Panmore omtrent het overlijden van den generaal Beatson, eene gebeurtenis, welke door den minister van oorlog op geene stellige wijze werd ontkend.

Het dagblad van Frankfort meldt, dat de Duitsche rijksdag den 2 Augustus zijne laatste vergadering gehouden heeft en tot het einde der maand October e. k. is uiteengegaan.

ENGELSCH POST.

In weerwil der door lord Palmerston afgelegde verklaring, dat de zittingen den 14den zouden gesloten worden, houdt men het thans als zeker, dat de vergadering op den 11 zal plaats hebben. Men zal reeds bemerkt hebben, dat het ministerieel diner, dat die plegtigheid altijd vooraf gaat, op den 11 Aug. is bepaald.

Van alle klippen, die het regeringsschip in gevaar bragten

en welke lord Palmerston gelukkig wist te vermijden, blijft thans de weinig gevreesde motie van den heer Laing over, welke waarschijnlijk op niets zal uitloopen. (Zie den uitslag in ons overzicht.) En niettemin bevond zich nooit een Engelsch ministerie in meer anormalen toestand dan het tegenwoordige.

Het Lagerhuis heeft zich ten zijnen aanzien zeer grillig betoond door het noodige vertrouwen te weigeren, zonder dat geheel te ontzeggen, zoodanig, dat het ministerie zich en gedurende het reces, en gedurende de zitting verpligt ziet, het land te regeren door te steunen op de prestige van zijne deels verlorene reputatie, en zonder de kracht, welke de onderschrijving van het volk kan schenken.

Terzelfder tijd verleent het Lagerhuis, bijna zonder discussie, de door de regering gevraagde sommen ter voortzetting van den oorlog, alsol de vertegenwoordigers der natie vast besloten hadden, zich strict aan de letter van hun lastbrief te houden en aan anderen alle soort van staatkundige verantwoordelijkheid over te laten.

Ofschoon het Lagerhuis zich als wetgevend ligchaam onthouden heeft, een regtstreeksch oordeel uit te spreken over de quaestie van vrede of oorlog, begroette het schier met gelach het voorstel dezer dagen door den majoor Reed aangeboden, strekkende om de regering de verpligting op te leggen geen vrede te sluiten zonder vooraf het oordeel der kamers in te winnen, welke, zoo noodig, daartoe moest worden bijeengeroepen.

Deze motie, naar de letter genomen, zou tot niets meer of minder strekken dan om eene der meest belangrijke praerogativen van de kroon weg te cijferen. Maar het is waarschijnlijk, dat dit niet de bedoeling van den geachten majoor was, en zijne motie had intusschen dien gunstigen uitslag, dat lord Palmerston daardoor in de gelegenheid gesteld werd te verklaren, dat de bijeenroeping van het parlement alvorens de vrede onherroepelijk gesloten zou worden, voor de regering veeleer als een hulp en steun dan als een nadeel of ongelegenheid was te beschouwen.

De zitting, welke nu gesloten wordt, zal eene der meest nietsheteekenende in onze jaarboeken zijn. Met moeite zou lord Palmerston een enkelen belangrijken maatregel, door hem genomen, kunnen aanwijzen; maar hij kan er nogtans op bogen, dat hij al zijne vijanden overwon en door kracht van geduld zegepraalde over datgeen wat in de aanvang onbereikbaar en onmogelijk scheen.

FRANSCH POST.

Van eene doorgaans wel onderrigte zijde wordt gemeld, dat generaal Canrobert binnen kort in Frankrijk zou worden teruggeroepen; maar die terugroeping heeft volstrekt niet het karakter van ongenade; men zegt zelfs, dat de opvolger van den maarschalk de St. Arnaud bij zijne terugkomst in zijn vaderland tot de waardigheid van maarschalk zou worden verheven. Wat de oorzaak van dezen maatregel betreft, zegt men, dat de regering het in haar belang achtte, om, voor het geval eener gebeurtenis van eenig aanbelang, een geacht officier ter hare beschikking te hebben, die zeer zeker begaafd is met de wijsheid, waardoor nederlagen vermeden en noodelottige gebeurtenissen voorkomen worden, al mogt de hemel hem tot nu toe al het genie onthouden hebben, welke groote overwinning verschaft.

Naar men wil, zou de kolonel Boudville, ten gevolge eener bekonnene wonde overleden zijn. Men heeft evenzeer gesproken van een anderen kolonel en een brigade-generaal; maar gelukkig heeft zich zulks tot dusverre nog niet bevestigd.

Men is zeer bezorgd over den heer Boissonet, den dapperen adjudant van den generaal Bizot.

Depêches melden op nieuw en stellig, dat de reis der Koningin van Engeland op den 17den bepaald is. Twee der jonge Prinsen zijn ongesteld, maar hun toestand is niet van zoodanigen zorgwekkenden aard, dat zulks tot uitstel van het voorgenomen bezoek zou kunnen aanleiding geven.

In Engeland worden velerlei toebereitselen tot deze reis gemaakt. Zes uitnuntende rijtuigen, blinkende van het goud, worden voor de Koningin en haar gevolg gedeceoreerd; veertig personen van allen rang, zullen H. M. gedurende haar verblijf in Frankrijk toegevoegd worden. Het schijnt vast besloten te zijn, dat Koningin Victoria over Boulogne zal komen.

Men verneemt, dat de heer Salomon v. Rotschild, die dezer dagen overleed, eene fortuin van honderd en twintig milioenen nalaat, welke tusschen twee erfgenamen moet worden verdeeld.

Men bemerkte dezer dagen in de dagbladen, welke de staatkunde der regering vertegenwoordigen, een scherp toon tegen de Napolitaansche regering. Die ontvredenheid, zegt men, komt van hoogerhand, en heeft vooral betrekking op de weinige goede rouw, waarmede de regering in de heime Siciliën den uitvoer, ten behoeve van onze legers in het Oosten, heeft toegestaan; zij veroorlooft wel den uitvoer, maar belet het fabriceren.

Reeds is gemeld, dat de verkiesingen, welke in de geheele uitgestrektheid van het Keizerrijk moesten plaats hebben ter hernieuwing der municipale raden, overeenkomstig de nieuwe wet op de municipaliteit, blijk gaven van veel onverschilligheid van de zijde des kiezers. In een groot aantal gemeenten — zelfs in de groote steden — leverde de eerste stemmingen geen uitslag op, of waren althans zeer onvolledig, ten gevolge der geringe opkomst van den kant der kiezers. Evenwel heeft men in sommige plaatsen, in spijt van dien bijna algemeenen tegenzin, eene soort van ontwakking van den publieken geest kunnen merken, welke niet ten voordeele der regeringscandidaten uitviel.

Te Parijs was dezer dagen een canard in omloop, welke allerhande logenstraffing overleest. Het geldt een tweegevecht tusschen een zeer hooggeplaatst persoon, voorzitter van een der staatkundige lichamen, en een uit-

geweeken generaal. Men zeide zelfs, dat de eerste dezer beide personen overleden was, hetgeen ter haurze op de fondsen wel eenigen invloed uitoefende.

— Mevr. George Sand heeft een contract gesloten voor de uitgave van verschillende door haar te schrijven werken.

— Bij een Keizerlijk besluit wordt de divisie-generaal René-François Bejier, benoemd tot groot-officier van het legioen van eer.

— De kolonel Deligny, kommandant van het 60ste regiment infanterie in Afrika, is benoemd tot brigade-generaal.

— Een brief uit Beaucaire, aan de Salut Public van Lyon gericht, meldt het toenemend verval der kornis dier stad.

Binnenland.

Gravenhage, 6 Augustus.

Z. M. heeft tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer J. W. Kaiser, graveur te Amsterdam.

Z. M. heeft met 1 October aanstaande benoemd tot Hoogdeszels commissaris in de provincie Noordholland, jhr. W. Boreel van Hogelanden, thans Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Z. M. heeft de ontvang-kantoren der directe belastingen en accijnzen te Groede c. a. en Cadzand c. a. gesupprimeerd; de gemeenten Groede, Nieuwvliet en Schoondijke gevoegd bij het ontvang-kantoor der directe belastingen en accijnzen te Breskens; de gemeenten Zuidzande en Cadzand gevoegd bij het ontvang-kantoor der directe belastingen en accijnzen te Oostburg c. a. waarvan de gemeente Schoondijke wordt afgescheiden; de gemeente Retranchement gevoegd bij de ontvangst der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen te Sluis c. a. en voorts benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnzen, te Breskens c. a., den heer A. van 't Lindenhout, thans te Oostburg; te Oostburg c. a. den heer A. J. Fokker, thans te Cadzand c. a.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnzen te Denekamp, den heer H. Lamsingh, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen te Stavoren c. a.

Z. M. heeft benoemd, bij het wapen der maréchaussée, tot 2den luitenant den wachtmeester te paard J. den Haan, van het wapen.

Tot vervulling der vacature van de predikantsplaats in de Hervormde gemeente te Eibergen (Gelderland) is, overeenkomstig de door de leden des kerkeraads, mitsgaders kerkvoogden en notabelen, gedane keuze uit eene door het Departement voor de Zaken der Hervormde Eredienst enz. opgegevene nominatie, de benoeming uitgebragt op den heer B. C. Ledeboer, predikant te Overlangbroek.

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn, aan het Athenaeum te Maastricht benoemd: tot professor der eerste klasse van de eerste afdeling, de heer Ths. Verwaajen, thans rector der Latijnsche school te Breda; tot leeraar der Engelsche taal de heer J. H. Meijer, thans hulp-onderwijzer te Barneveld; en tot leeraar in het hand- en reetlijng teekenen de heer J. C. van der Meer Mohr, kunstschilder.

* Gedepr. Staten der provincie Zuidholland hebben bevestigd: 1o. dat door de Staten der provincie, in hunne vergadering van den 11 Julij 1855, art. 5 van het reglement op de uitoefening der jacht en visscherij in de provincie Zuidholland, vastgesteld door de Staten van Zuidholland den 13 Julij 1853, goedgekeurd bij Kon. besluit van den 29 Julij 1853, no. 915, aldus gewijzigd is: • De bepalingen, in art. 4 gemaakt, treden in werking met de opening der visscherij in het jaar 1857; en 2o. dat deze wijziging bij Kon. besluit van 23 Julij 1855, no. 37, is goedgekeurd.

* Z. K. H. prins Hendrik is gisteren ten één ure, vergezeld van HD. adjudant, den heer Majj, uit Soestdijk, deze residentie teruggekeerd.

* Gister werd in de residentie op de gebruikelijke wijze de verjaardag gevierd van H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen, dochter van HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik, en wel zoo door het uitsteken der vlaggen zoo van openbare als particuliere gebouwen, het bespelen van het klokkenspel, als door het houden eener groote parade ten drie ure in de Maliebaan.

* Naar men verneemt zal Z. K. H. prins Frederik zich van Stockholm weder naar Berlijn begeven en van daar de reis naar Petersburg voortzetten ten einde HD. goederen te Moskou te bezoeken.

* De Minister van Justitie is van zijn togt naar de provincie Utrecht in deze residentie terug gekeerd. Ook de Minister van Marine bevindt zich weder alhier.

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het Hôtel de Bellevue afgestapt de Marquis Guiseppe Cinturioni, vergezeld van den edelman Pantales Barestrella, met familie en gevolg, komende van Napels; en aan den Maréchal de Turonne (Hôtel Fuhri), de graaf G. S. van Hogendorp, Jhr. J. van der Elst van Bleskensgraaf en Jhr. C. David Viëtor.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het Hôtel de Bellevue afgestapt de graaf Guido Henckel van Donnersmark, komende van Keulen; aan de Maréchal de Turonne (Hotel Fuhri), de heer J. Durze, Justitie-raad, met familie, komende van Maagdenburg, en de heer F. Hornes en familie, komende van Glauchausen; aan het Hôtel de l'Europe, de baron Alfred de Chambrier, komende van Bern in Zwitserland.

In de residentie is aangekomen en aan het h6tel Paulus afgestapt de heeren: A. Dierzor, kolonel en inspecteur van de genie van Zara, met familie, komende van Weenen; en Gonzales de Carotha, ridder van verschillende orde, komende van Rio Janeiro.

Gisteren, Zondag, is de baron van Bille-Brah6 zaakgestastigde van Denemarken, naar Brussel vertrokken. Ook de baron Dohelhoff, minister van Oostenrijk, en Rafael Jabat, minister-resident van Spanje, hebben deze residentie verlaten, de eerste om zich naar Weenen, en de tweede om zich naar Parijs te begeven.

De generaal-majoor graaf van Heerdt is in zoo verre hersteld dat hij reeds een wandelrid heeft kunnen maken.

Zaterdag avond jl. heeft in den Kon. Franschen Schouw-
buag alhier, de tweede voorstelling plaats gehad van den heer F6licien, eersten komiek van het th6atre du Vaudeville, van Parijs. Zowel in *la Famille du Fumiste*, als in *la Bal du Grand Monde*, heeft hij buitengewoon volaan en werd hij bij het einde der voorstelling door het publiek teruggeroepen. De hyswoning der voorstellingen van dezen komiek, kan allezins worden aanbevolen. Hll. KK. HH. de prinsessen Hendrik en Anna vereerden de tweede voorstelling met Hds. tegenwoordigheid.

Heden morgen hebben de twee compagni6n vesting-artillerie, die in de vlakke van Waalsdorp gekampeerd waren, deze verlaten en zijn naar haar garnizoen te Delft terug gemarchoerd, van waar weder twee andere kompagnien derwaarts zijn gekomen, om dat kamp te betrekken.

Heden heeft aan het l6caal van het provinciaal Gouvernement van Zuidholland, de aanbesteding plaats gehad van het doen van eenige herstellingen en vernieuwingen, benevens het onderhoud, tot 1 December 1855, van de Rijkswier en andere werken, gelegen in de rivieren de Lek, de Noord, de Oude Maas, de Krabbe, in het riviervak de Lindt, ter wederzijde van de Dordsche Kil en in de Merweide en Killen van Dordrecht tot aan en met den kop van den Ouden Wiel over Hardinxveld in de provincie Zuidholland, met de leverancie van al de daartoe benodigde materialen, in vier percoelen; zijnde perceel 1 aangenomen door den heer Gi. Hoogendoorn te Hardinxveld, voor f 2650; 2de perceel door den heer Leendert de Groot, te Sliedrecht, voor f 2889; 3de perceel door den heer Arie Kals, te Sliedrecht, voor f 6474; en het 4de perceel, door denzelfden voor f 9780.

Doordien in 1854 eenige verlofgangers de najaars-exercitien niet hebben bijgewoond, voorgevende, dat zij daartoe niet waren opgeroepen; is dezer dagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken bepaakt, dat, behalve de gewone personele kennisgeving aan de miliciens-verlofgangers van hunne oproeping onder de wapenen, dusdanige oproppingen in de gemeenten tevens door publicatie en aanplakking ter algemeene kennis van de hatoekende personen zullen worden gelykt, met uitdrukkelijke bepaling, dat niemand daarop trott onwetendheid zal kunnen voorwenden.

Z. M. fregat de *Ruijter*, komm. 't Hooft, hebbende aan boord den vice-admiraal van der Plaats en familie, komende van Batavia, laatstelijk van St. Helena, is Zaterdag avond aan het Nieuwe Diep aangekomen.

Door den heer van Vliet is het ondervolgende *nadere* adres den heere minister van Koloni6n aangeboden.

Aan den Heere Minister van Koloni6n.
Excellentie!

Hetgeen door u werd te kennen gegeven in de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van 20 Junij jl., ten antwoord op de vraag, door een der leden, op daartoe van de vergadering bekomen verlof, tot ugerigt: *• wat er door u gedaan is, ten gevolge van het Besluit der Kamer* ten opzichte van des adressants beklag, genomen in de zitting van 3 Maart jl. — schijnt den ondergeteekende toe te verschillen met den inhoud van U. E. ter dezer zelfder zake aan hem uitgereikte beschikking van 23 April jl., la, A. n°. 24. Naar des ondergeteekende meening stond bij deze beschikking op den voorgrond: ter zijde schuiving van het evengenoemde besluit der Tweede Kamer; terwijl bij hetgeen door U. E. in de bovenbedoelde Vergadering van 20 Junij is te kennen gegeven, op den voorgrond treedt: bloot verwerping van de • wijze als de adressant voorstelde • in een overleg te treden tot onderzoek of regeling van • zijne belangen.

Mitsdien wendt zich de ondergeteekende weder tot U. E., ten einde zijnerzijds andermaal te beproeven van U. E. te verkrijgen dat deze verdrietige aangelegenheid het gewenschte beslag erlange.

De ondergeteekende laat geheel in het midden de zinsnede uit uwe rede: • dat ik niet de eenige was, die zoo dacht • is mij gebleken uit een adres van den heer van Vliet, die zich mij heeft aangemeld met het voorstel om met hem in overleg te treden en daartoe tusssen-personen aan te wijzen; een blik toch in zijn adres zal U. E. doen zien dat daarbij bloot sprake is van • overleg • en dat aanwijzing hoe dat overleg zal plaats vinden aan U. E. welwillende overweging is toevertrouwd geworden; maar hij veroorlooft zich te doen opmerken:

1° dat de • reclame • vervat in zijn meergemeld adres, is en wordt bepaald door het meergenoemde Besluit der Tweede Kamer van 3 Maart jl.;

2° dat de vergoeding wegens de verdrijving uit de Preanger Regentschappen en die wegens de feitelijkheden daarbij gepleegd, als ook de schadeloosstelling voor de denadeling daaruit, zoo mede uit de wijze waarop des betref-

fende door het Bestuur is gehandeld, voor hem voortgevloeit, uit *derzelver aard* enkel vatbaar zijn voor gemoeidelijke waardering;

3° dat het gepleegde geweld hem heeft gescheiden van alle have en goed, dus ook van alle bescheiden aantoonende waaruit het was te zamen gesteld, terwijl de later plaats gevondene brand *alles* heeft vernield, dus ook de bescheiden; zoodat het niet mogelijk is de geldelijke waarde van de verbrande inboedel enz. door bescheiden te staven.

Het waren deze omstandigheden, welke den ondergeteekende, toen hij van U. E. niets vernam ten gevolge van het meergemeld besluit der Tweede Kamer, den inhoud van zijn dikwerf genoemd adres in de pen gaven; en nog oordeelt hij (hetzij met alle bescheidenheid en onder verbetering aangevoerd) dat er ten deze geen ander middel tot billijke afdoening voorhanden is dan het door hem, bij dat adres, voorgestelde. Hij althans kan zich niet denken een • onderzoek of regeling van zijne belangen •, hetzij enkel naar U. E. welbehagen, hetzij enkel naar zijn welbehagen. Gesteld toch hij diene een staat in, waarop in rekening gebracht worde zoo veel wegens dit, zoo veel wegens dat, enz.: zal U. E. deze sommen *voetstoots* toekennen, dan wel verlangen dat hij *voetstoots* genomen neme met die door U. E. er voor in de plaats te schrijven; ja, dat er een of meerdere geheel door U. geschrapt worden: en zoo U. E. zulks niet verlangt, hoe zou het dan mogelijk zijn ten deze buiten • overleg • tot billijke afdoening te geraken? ... Verre echter van den ondergeteekende zijne meening aan U. E. op te dringen; integendeel, het zal hem verheugen van U. E. *eene andere*, voor de gegevene en boven aangeduide omstandigheden passende, wijze van afdoening te vernemen.

Weshalve de ondergeteekende bij deze verzoekt, dat het U. E. thans moge behagen, bij beschikking op dit *nader* adres, te willen kenbaar maken:

de wijze, hoe U. E. • van het standpunt der Regermg • ten zijnen opzichte gevolg wensch te geven aan het besluit der Tweede Kamer, in de zitting van 3 Maart 1855, omtrent zijn beklag genomen.

's GRAVENHAGE, 14 Julij 1855.

Naar wij vernemen, is bij besluit van den minister van Oorlog dd. Julij no. 42 B. bepaald, dat bij alle korpsen kavallerie, rijdende artillerie en veldartillerie voor de rigtige uitoefening van de geneeskundige dienst door de daarbij dienstdoende officieren van gezondheid en paarden-artsen, is voorhanden gesteld: alles wat tot een volkomen barnachement behoort, alsmede een compleet en zeer doelmatig stel van alle in *vredestijd* pondige toestellen, instrumenten, verbanden en geneesmiddelen.

Het benodigde aantal paarden wordt door het betrokken regiment beschikbaar gesteld, terwijl mede aan ieder officier van gezondheid een geschikt bereden ruiters wordt toegevoegd en deze geheel ten dienste gesteld.

De Ned. Hervormde synode heeft met den 1 Aug. hare zitting voor dit jaar gesloten.

De commissie van wege de stad over de zeebaden te Scheveningen heeft ter kennis van het publiek gebracht, dat te rekenen van 1 Augustus jl., zich voor het groot stedelijk Badhuis eene zeil- en roeiboort zal bevinden, waarmee men zeetogtjes zal kunnen maken. Dit za geschieden onder de leiding van drie bekwame zeelieden, die zich moeten houden aan een tarief, door de commissie vastgesteld.

Wij zijn in het zekere onderrigt, zegt de *Ned. Stoompost*, dat dezer dagen door de heeren Schretlen, van Leijden, en Maxwills uit 's Hage, bij de Regering de concessie is aangevraagd, tot het leggen van een spoorweg tusssen 's Gravenhage en Scheveningen.

Burgemeester en wethouders van Moordrecht hebben bekend gemaakt, dat door den raad dier stad besloten is tot het weder instellen van de ten vorigen jare afgeschafte kermiss, welke voortaan zal worden gehouden gedurende drie dagen, aan te vangen op den vierden Donderdag der maand Augustus.

Volgens berigt van den officier van justitie te Winschoten, is op den 5den Julij jl., op het postkantoor te Winschoten een brief bezorgd, geadresseerd aan de dames Doorenhos, ten huize van den heer Onkeler, tailleur, Zwartezusterstraat te Gend, Belgique, inhoudende een bankbiljet, groot f 25. No. 766; welke brief niet aan het adres is bezorgd.

De officier van justitie voornoemd verzoekt opsporing, aanhouding en berigt.

Op den 26 Julij jl. heeft zich aan de huizen van verschillende ingezetenen te Gorinchem vervoegd zekere persoon, ongeveer 18 jaren oud, gekleed met een fluweelen jasje, wit pik6 vest en pet, vrij lang, blond en knap van uitzigt, onder het bedriegelijk voorgeven, dat hij door den heer des huizes met een *gesloten flesch* (die later gebleken is niets anders dan een vocht zonder waarde te bevatten) gezonden was, om die tegen betaling van 60 cents en eene ledige flesch af te geven, door welke handelingen onderscheidene personen *bedriegelijk zijn opgeligt*.

Te dier zake is op den 31 Julij jl. door de arrondiss. regtbank te Gorinchem regtsingang met bevel van gevangenneming verleend tegen: Abraham Boonevank, die, volgens informatien, een zoon is van zekeren koopman in schoensmeer, te Arnhem woonachtig.

De officier van justitie te Gorinchem verzoekt mitsdien, dat de aangeduide jongeling, die zich reeds op den 26 Julij jl. heimelijk van daar heeft verwijderd, moge worden nagespoord, hij ontdekking aangehouden en aan hem opgezonden.

Te Gouda overleed den 2den Augustus jl. de heer W. F. Buchner, med. et chir. doct., in den ouderdom van bijna 75 jaren.

In de *Civilla Caliolica* leest men: de Chineseesche geneesheeren gebruiken tegen de cholera een bijna onseilbaar middel, mits het bij tijds aangewend worde.

Mijn pligt als zendeling, zoo verhaalt de schrijver, had mij naar een viek geroepen, alwaar de ziekte heerschte; op zekeren morgen ontwaarde ik, na de mis gelezen te hebben, de verschijnselen der kwaal. De ademtoeg werd moeilijk. mijne armen en beenen werden ijskoud. Bij toeval kwam een Chinesech-Christen mij bezoeken. • Pater gij hebt de cholera, • zeide hij. Hij onderzocht het onderste mijner toug en na de buitengewone zwarte kleur der aderen opgemerkt te hebben, bewestigde hij zijn gezegde, Ik gaf mij aan hem over. Hij nam eene gewone spelde en begon daarmede herhaaldelijk in mijn tong te prikken, er kwamen twintig druppels zeer zwart bloed uit.

Vervolgens, na mij zacht de armen gewreven te hebben bond hij met een draad elken mijner vingers stevig vast en prikte ze aan de buitenzijde met dezelfde spelde en nabij den wortel der nagels, uit elk der gaatjes drukte hij eenige druppels zwart bloed. Om zich te verzekeren of de bewerking goed gelukt was, prikte hij mij: altijd met dezelfde spelde, in den arm, bij de plaats waar gewoonlijk de aderlatingen geschieden, en zeide dat alles wel ging. Maar de benaauwdheid trield steeds aan. Toen stak hij mij de spelden schuins, op twee derden harer lengte, nabij de maagkuil, en opende mij, zooals men in China zegt, den *mond van het hart*. Er kwam geen druppel bloed, maar ik gevoelde mij onmiddellijk verligt; de omloop des bloods begon weder en de warmte keerde terug. Er bleef slechts eene koortsige beweging over welke eenige uren duurde. Dit is het middel, dat men in China algemeen bezigt.

Men schrijft uit Delfshaven, dat, terwijl de Gemeenteraad aldaar en de Gedeputeerde Staten van Zuidholland de meening genit hadden dat een emeritus predikant, volgens art. 23 h der gemeentewet, van het lidmaatschap van den Raad is uitgesloten, bij Z. M. besluit van 27 Julij 1855 is verklaard, dat de heer J. J. Kam, emeritus predikant, wonende aldaar, als lid van den Gemeenteraad te Delfshaven behoort te worden toegelaten. (R. C.)

Uiterlijk tegen het begin der maand September ziet men eene groote promotie bij de marine te gemoet. Men meent, dat dan aan onderscheidene hoofdofficieren pensioen zal verleend worden. Alleen voor de dienst in Oost-Indie worden 10 à 15 luitenants ter zee 1ste klasse gevraagd. (U. C.)

Men meldt uit Munchen, dat H. M. de Koningin der Nederlanden in den avond van den 31 Julij in die stad is aangekomen, en dat H. M. den volgenden dag van daar de reis naar Ischel zou voortzetten.

Door den gemeenteraad te Edam is het besluit genomen met 1 Januarij a. s. de *gemeente-opcenten op het gemaal af te schaffen*.

Uit Tiel schrijft men het volgende: Op den 1sten dezer heeft een vreeselijk ongeluk plaats gehad. De vrouw van zekeren landman belaste een harer kinderen, om gedurende hare afwezigheid op een jonger zusje te passen van ongeveer een jaar oud. Weldra het gebod harer moeder overtredende, laat zij het wicht aan den dijk alleen en gaat elders spelen. Bij de terugkomst vindt zij het kindje door een in de nabijheid loopend varken geheel opgevreten, zoodat nog slechts het hoofd en een der beide armpjes werden weder gevonden.

Te Deventer is men dezer dagen druk in de weer met voorbereidselen tot het in September e. k. te houden feest, de vereeniging der oudstudenten, tentoonstelling enz.

Het gerucht loopt dat Z. M. de Koning die stad alsdan met een bezoek zal vereeren. — Er zal een diner van minstens 90 couverts worden gehouden. — Ook zal een concours van mijzijkgezelschappen plaats hebben.

— Ontvangt men van andere plaatsen berigt, dat zich de aardappelziekte weder openbaart, ook in de omstreken van Deventer heeft men de treurige zekerheid opgedaan van het weder verschijnen der ziekte. De laatste veelvuldige warme regenbuijen hebben de plant weder doen aantasten, en ofschoon de knol nog niet is aangedaan, is het loof veelal bijna geheel weg.

Mogten wij onlangs mededeelen een door de Prov. Staten der provincie Drenthe genomen belangrijk besluit *wegens* het onderwijs gelegen in afschaffing van het door vele onderwijzers in die provincie rond eten bij de ouders der schoolpligtige kinderen: thans vermelden wij met geen minder genoegen, dat nu voor en door de Drentsche onderwijzers een pensioen-fonds is tot stand gebracht, hetwelk gerekend wordt reeds met primo Julij ll. in werking getreden te zijn en dus van dien tijd af van kracht verklaard is. Aan ieder lid werkend onderwijzer is daarbij zoodanig pensioen verzekerd, dat 't hem een matig middel van bestaan oplevert, na het nederleggen van zijne betrekking, wanneer hij daartoe in de noodzakelijkheid komt hetzij door ouderdom of andere gebreken. Zoo men weet, had een onderwijzer vroeger niets met zekerheid te wachten, daar de wet ten deze alles aan de willekeur van een gemeente-bestuur had overgelaten.

Dit jaar kenmerkt zich door geduchte onweders, hevige aardbevingen, windhoezen, uitbraken van den Vesuvius en andere geweldige natuurverschijnselen. Het is opmerkelijk, dat 1755 ook gekenmerkt werd door dergelijke geluchte verschijnselen. Men weet, dat in dat jaar Lissabon door eene aardbeving werd verwoest: 17,000 huizen

worden vernield, waarbij 24.000 menschen omkwamen; de schade, aan die stad veroorzaakt, werd op 2 milliard 300 frs. begroot. De geheele grond van Europa werd geschokt en de meeren tot in Noorwegen werden door onderaardsch vuur in werking gebracht. De vernieling van Lissabon werd voorafgegaan door de verwoesting van de stad Kachan, in Perzie, alwaar den 7 Junij 600 huizen instorteden en 1,200 menschen werden verpletterd. De aarde bleef gedurende 6 maanden in onrust. Bij Marokko opende de aarde zich en verslond, als het ware, geheele stammen Arabieren. Men rekende dat de aardbevingen van 1 en 18 November 1755 omtrent 600.000 menschen doodden. Den 10 Maart van dat jaar was de Vesuvius geweldig aan het vuur braken, en gaf bewijzen van de geduchte werking van het binnenaardsch vuur.

Eene eenw later, in 1855, hebben wij dezelfde verschijnselen. De Vesuvius heeft de geheele maand Mei bewijzen gegeven van onderaardsche beweging. De lava heeft zich van uit de aarde, uit 8 nieuwe kraters, een weg gebaan; vuurstrømmen hebben gedurende 8 dagen, beeken van lava gevormd van verscheidene kilometres lang. De stad Broussa, in Aziatisch Turkije, op weinig afstand van den Bosphorus, is in dit jaar, even als Lissabon in 1755, geheel door eene aardbeving verwoest. Na eerst in de eerste dagen van April jl. door hevige schokken geteisterd te zijn, werd die stad in den nacht van den 10 en 11 April vernield. Men telde 150 schokken, geen enkel huis van steenen gebouwd kon weerstand bieden, de moskeen storteden even als andere gebouwen ineen; groote blokken rots maakten zich van de bergen los en storteden op de verwoeste stad. Tot overmaat van ongeluk, ontstond er brand, die ook de houten huizen vernielde. Duizende menschen zijn er bij omgekomen. Geheel het westelijk gedeelte van Azie en het Oosten van Europa hebben door aardbevingen geleden. In de afgeloopene maand Julij hebben de schokken zich op nieuw in Europa doen gevoelen. Den 25 Julij, des middags een ure heeft de aardbeving in het westen van Frankrijk, in Piemont, in Zwitserland en in geheel Zuid-Duitsland gewoed. Op sommige plaatsen heeft men 12 tot 15 schokken geteld, die elkander op korte tusschenpoozen opvolgden, en die zich van het Oosten naar het Westen schenen te bewegen.

In Zwitserland zijn de aarbevingen heviger geweest dan in het Zuidwesten van Duitschland en het Zuidoosten van Frankrijk. Te Zermattal (Wallis) waren de schokken hevig de grond spleet vaneen: de rotsen scheidden zich van de bergen; Te Visp stortede schoorsteenen in, en vielen vele stukken rots van de bergen. De inwoners te Visp moesten in den nacht van den 25 op 26 Julij op het veld kamperen. Te Nikolaas werden eenige menschen zwaar gewond door de rotsen. De toren en het gewelf van de Kerk te Viegen stortten in.

De vergelijking van 1855 met 1755 is nog treffender, als men weet, dat de winter van laatstgemeld jaar even lang en hard was als in 1855. Den 16 Febr. 1755 lag de haven van Konstantinopel, de Gouden hoorn genaamd, met zoo sterk ijs, dat men er te voet overging.

Behalve dat de jaren 1755 en 1855 in vele opzichten overeenkomen, heeft men opgemerkt, dat de aardbevingen in het midden van elke eeuw veelal voorkomen, als in 1348, 1530, 1564, 1644, 1755, en 1855.

Te Veendam is den 1en dezer van de werf van den scheepsbouwmeester J. H. Bieze Jz. aldaar van stapel gelopen het nieuw gebouwde schoenerschip *Afna van Linge*, groot ongeveer 90 last, gebouwd voor rekening van en bevaren zullende worden door kapt. Pieter J. Maathuis, aldaar.

De gemeenteraad te Bergen-op-Zoom heeft met algemeene stemmen besloten tot afschaffing der gemeente belasting op het gemaal.

Te 's Hertogenbosch hebben zich in de zitting, gehouden op 1 en 2 Aug., bij de provinciale commissie voor het lager onderwijs voor het examen als onderwijzers en onderwijzeressen aangegeven: voor den 2den onderwijzersrang 6, toegelaten 3; voor den 3den rang 14, toegelaten 11; en aan één den 4den in plaats van den gevraagden 3den rang toegekend, terwijl één onder de 11 mede voor de Fransche taal is toegelaten; voor den 4den rang 10, toegelaten 7; voor het Engelsch 3, waarvan 2 toegelaten zijn; voor de Nederduitsche en Fransche talen hebben zich aangeboden 9 onderwijzeressen, waarvan zijn toegelaten voor de Nederduitsche taal 5 en voor beide talen 1; voor het Nederduitsch 4, toegelaten 3; voor het Fransch 2, toegelaten 2; voor het Hoogduitsch 1, niet toegelaten; en voor het Engelsch 3, toegelaten 2.

Het is niet onbelangrijk te weten, dat het stelsel der uurwerken op de Belgische spoorwegen geheel en al verschilt van dat op de Fransche. In Frankrijk worden sedert eenigen tijd de uurwerken op al de stations geregeld naar den meridiaan van Parijs. In België volgen de regulateurs gewoonlijk het uur van den meridiaan van Brussel op zelfs van Keulen; zoodat, van Valenciennes naar het Noorden gaande en na een afstand van slechts eenige kilometers er eene plotselinge verandering intreedt, welke somtijds zelfs een verschil van vijftien minuten daarstelt. Het is noodig dat zij, die zoolvel langs de Fransche als de Belgische spoorweg reizen, hierop acht geven, daar zij anders wellicht den een of anderen trein zouden misloopen.

Met de Hollandsche spoorwegen is het nog veel erger, want langs deze worden de uurwerken niet eens geregeld naar de zon, maar wel naar de klok van het paleis op den Dam te Amsterdam, welks daarenboven meestal niet juist gaat. (N. R. Ct.)

Een rijk inwoner van New-York, Peter Cooper, heeft een inrigting daargesteld, die aan wetenschappen en kunsten is toegewijd. Hij is van arme afkomst en heeft aan zijne

vlijt en zijne ondernemingsgeest zijn groot vermogen te danken, dat men op meer dan 5 miljoen dollars berekent. In zijn vorstelijk ingerigt salon zittende verhaalt hij, hoe hij zich nog den tijd herinnert, dat Nieuw-York (omtrent 50 jaar geleden) nauwelijks 50.000 inwoners telde en hij als een arme jongen, achter een voerwerk ging, dat de straten zindelijk moest houden. Hij hield zich later met ijzerhandel en ijzerfabrikatie op en werd schatrijk. Naarmate zijne zaken zich uitbreidden, gevoelde hij het gebrek van zijn weten, het gemis aan eene goede opvoeding en het nadeel, dat hij daardoor leed. Dit gaf hem het eerst de gedachte in, hoe nuttig en voordelig het vestigen eener inrigting zijn moest, die aan arme, onbemiddelde, van vrienden verstokene jongelieden van alle natien en alle belijdenissen de middelen aan de hand gaf, om hunne kundigheden te vermeerderen en zich in het vak, dat zij tot hun beroep uitgekozen hadden, grondig te vormen. Technische wetenschappen moesten in dit instituut voornamelijk geleerd worden. Het gebouw neemt eene ruimte in van 1/2 acres, is zes verdiepingen hoog en kost 400,000 dollars. Twaalf honderd studerenden kunnen er in opgenomen worden en voor vrouwelijke scholieren is een bijzondere vleugel als teekenschool en tot onderwijs in vrouwelijke handwerken ingerigt. Daar het geheele onderwijs om niet gegeven wordt, zoo werd, tot onderhoud van het gebouw en tot bestrijding der onkosten voor professoren en wetenschappelijke toestellen, het benedenste gedeelte der gebouwen tot verkoopmagazijnen ingerigt, die aan de meestbiedenden verhuurd zullen worden, waarvan de huur jaarlijks 30 à 40,000 dollars bedragen kan. Dit is tevens de jaarlijksche dotatie van het instituut. Eene leeszaal, die 4,000 menschen bevatten kan, bevindt zich insgelijks gelijkvloers. Eene commissie van negen directeurs bestuurt de huishoudelijke belangen.

Veendam, 2 Aug. Door den raad van deze gemeente is in de vergadering van Dingsdag jl. bepaald, dat in de Wis- en Zeevaarkundige school alhier, behalve onderwijs in de Wis- en Zeevaarkunde, ook onderwijs zal worden gegeven in de oude en moderne talen ter voorbereiding voor de Academische lessen, dat in dezelve twee onderwijzers zullen aangesteld worden, die beiden den rang van Doctor zullen moeten bezitten, onder de benaming van Rector en Lector; dat beide bezoldigd zullen worden van de opbrengst der schoolgelden, onder dien verstande, dat de gemeente ieder onderwijzer instaat voor f600, zullende van de gelden, die het onderwijs boven f1200 zal opbrengen, een derde ten voordeele van het schoolfonds komen tot aankoop van meubelen en instrumenten, afflossing van kapitaal enz., terwijl 1/2 voor de onderwijzers zal zijn. Voorts is het schoolgeld per kwartaal bepaald op f10 à 13; ook kostleerlingen kunnen op dezelve voor beide vakken geplaatst worden. Een Rector zal worden benoemd.

Groningen, 4 Augustus. Naar men ons verzekert, zal de feestdag van den 28sten Augustus, ter herdenking van Groningens verlossing in 1672, dit jaar op eene lustrijke wijze worden gevierd. Ofschoon het programma van het feest binnen kort in dit blad zal worden meedegeleed, kunnen wij hier reeds daarvan het een en ander vermelden. Op den morgen van den feestdag zal er een godsdienstig muzikfeest gehouden worden in de Martinikerk, waarbij de heer dr. E. J. Diest Lorgion als spreker zal optreden. Des namiddags te 2 uur zal er eene brillante harddraaijerij plaats hebben buiten de Ebbingepoort. Na afloop der harddraaijerij zal er ook, voor hen, die geen toegang hebben tot het lokaal van de societeit *de Harmonie*, gelegenheid zijn den avond op eene feestelijke wijze te vieren. Er zal namelijk in den schouwburg eene voorstelling gegeven worden van een drieliet tot den feestdag betrekkelijke tooneelstukken, voor eenigen gratis en voor de meesten voor een' zeer geringen prijs. Des avonds te 10 uur eindelijk zal er op de Grootte Markt een schitterend vuurwerk worden ontstoken, 't welk vervaardigd wordt door den heer van der Brug, te Amsterdam.

De commissie tot de feestviering wordt tot een en ander in staat gesteld door de ruime en algemeene geldelijke bijdragen van de ingezetenen dezer stad, die daardoor weder hebben getoond op welk eenen prijs zij bij voortdurend dezen voor Groningen belangrijken feestdag stellen. (G. Ct.)

Hoogeveen, 2 Aug. Als eene bijzonderheid kan van hier worden vermeld, dat in deze gemeente, welke op 1 Januarij jl. bestond uit 9040 zielen; in de eerste 7 maanden zijn geboren 140 kinderen, en overleden, met inbegrip van de elders overledenen en tot deze gemeente behorende en als levenloos aangegeven, 164, zoodat het getal der overledenen dat der geboorten met 24 personen overtreft, terwijl in hetzelfde tijdvak des vorigen jaars dat der geboorten bedroeg 163, en dat der overledenen 110, zonder dat er in den loop van dit jaar alhier buitengewone ziekten of epidemien hebben geheerscht.

Meppel, 2 Aug. Het zal zekerlijk door velen, die het onderwijs en de onderwijzersstand ter harte gaan, met genoegen vernomen worden, dat het pensioen-fonds voor de Drenthse onderwijzers, hetwelk reeds eenigen tijd in de maak is geweest, thans tot stand is gekomen; den onderwijzer, die door ouderdom of andere gebreken voor zijne betrekking ongeschikt en misdien ontslagen wordt, wacht na ver dienste nu een beter lot; hij behoeft bij het nederleggen zijner betrekking nu niet zoo zeer voor armoede en gebrek te vreezen; een behoorlijk pensioen, waarop ieder lid van het fonds aanspraak zal kunnen maken, waarborgt hem daarvoor. De onderwijzers zullen zich daarvoor vele opofferingen moeten getroosten van hunne veelal bekrompene tractementen. Mogt de provincie en tedere gemeenten nu ook een weinig tot ondersteuning en voortdurenden bloei van het fonds willen bijdragen, dit zou zeer

wenschelijk, maar ook niets meer dan billijk zijn; immer een onderwijzer, die met ijver en getrouwheid jaren lang is werkzaam geweest aan de vorming en ontwikkeling van het opkomend geslacht en daaraan als 't ware zijn gansche leven heeft toegewijd, verdient op zijn ouden dag een beter lot dan volslagen armoede en gebrek, die velen nogtans zonder het nu opgerigte pensioen-fonds zouden wachten.

— Wij vernemen, dat hij onderscheidene Israëlieten alhier het voornemen bestaat, om zich van hunne gemeenten af te scheiden, ten gevolge van de reeds lang in die gemeente in meerdere of mindere mate bestaan hebbende oneenigheden, ten welken einde in den aanvang dezer week reeds eene vergadering is gehouden. (A. Ct.)

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag, 5 Augustus 1855.

George Hendrik Haffner, 52 j., wedr. van Elisabeth Geertruida Vermeulen, met Maria Geertruida Jut, 28 j. — Everhardus Johannes Koster, 36 j., met Jannette Wilhelmina Ziegler, 32 j. — Damianus Wilhelmus Reijman, 23 j., met Elisabeth Hanna Heer, 22 j. — Casper Frederik Bimberg, 29 j., met Angenieta Jannetie Cornelie van Loenen, 20 j. — Johann Georg Allmendinger, 27 j., met Margaretha Jaakobina Paulina Staiver, 18 j. — Johannes Hinfelaar, 29 j., met Johanna Maria Margaretha Nederkoorn, 26 j. — Bastiaan Voorham, 53 j., laatst wedr. van Mika Smaal, met Kaatje Bergambacht, 47 j., wed. van Gerrit Bosman. — Wouter Turnhout, 26 j., met Johanna van Dorp, 27 j. — Cornelis Johannes van der Laan, 25 j., met Antonia Dirkje Schmitz, 31 j. — Johannes Bielen, 25 j., met Cornelia de Voogd, 29 j. — Mattheus Olthof, 34 j., met Maria Kersten, 36 j. — Adrianus Johannes Malleo, 26 j., met Helena Johanna Elisabeth du Chatenier, 27 j. — Johan Frank, 31 j., met Febe Visser, 32 j. — Jan Slag, 31 j., met Anna Johanna Limborgh, 34 j. — Cornelis Jol, 18 j., met Adriana der Zwan, 17 j. — Adrianus Chef d'Hôtel, 24 j., met Josephina Johanna Engel, 21 j. — Arnoldus Hendricus Johannes Albrecht, 23 j., met Johanna Jacoba Elisabeth Jansen, 23 j. — Adrianus Graaff, 33 j., met Everdina Johanna van de Graaf, 28 j. — Constant Hermanni, 25 j., met Levina Amalia van Haarlem, 20 j. — Johan Christian Gottlob Evers, ruim 36 j., met Hendrika Klaziba Ebeling, 28 j. — Cornelis Hartman, 24 j., met Francisca van Maurik, 26 j. — Johannes Jacobus van der Kroft, bijna 26 j., met Jannetje de Kok, 26 j. — Fredrik Johannes Hartwich, 23 j., met Catharina Zandvliet, 18 j.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwv., Donderdag 9 Aug. 7

PASCAL et CHAMBORE, vaudeville en 2 actes; GOÏRE, vaudeville en un acte; TITI à la représentation de Robert le Diable, chansonnette; IL FAUT QU'UN PORTE SOIT OUVERTE OU FERMÉE, comédie en 1 acte.

Advertentien.

Door D. G. MOLENKAMP, Boekhandelaar te 's Hage, is uitgegeven:

DE OOSTERSCHE KWESTEN VOOR Nederland en zijne Koloniën. Prijs 15 Cents. (90)

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.

1e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 14288 f 20,000 No. 9310, 3715 en 4402 f 10,000

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 4 Augustus 1855.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	63 3/4	Hopel 1708/1816 5	102 1/2
Dito Certificat. 3	75 1/4	Dito 1828/1829 5	
Dito Dito. 4	93 3/4 1/2	Cert. 1831/1838 5	
O. I. Leening. 4		Dito Dito 4 1/2	
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope . . . 4	79
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Sluggitz . 4	78 1/2
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	
Certificaten . . 2 1/2		Dito 1834 . . . 5	82 1/2
D ^o Rothschild. 2 1/2		Inscrif. Assig. . 6	
Frankrijk.		Certific. dito. 6	
Obligatiën . . . 3		Polen.	
Spanje.		Obligatiën . . . 4	71
Nieuwe 1	18 1/2 1/2 19	Oostenrijk.	
Dito Buitenl. 3		Metaliek . . . 5	62 1/2 1/2
D ^o Binneal. 3	31 1/2	Dito bet. Amst. 5	73 1/2 1/2
Bew. Sp. Com.		Dito Nation. . 5	86 1/2 1/2
Amort. Schuld.		Dito 1847 . . . 2 1/2	81 1/2 1/2
Portugal.		Dito 1851/1852 2 1/2	81 1/2 1/2
Londen nieuwe. 3	89 1/2 1/2		
Dito uitgest. 4			

Mexic., te Lond. 3 pct. 21 1/2; dito Onb. 21 1/2; Gren. Lond. p. s. 100. 2 1/2 pct. 17 1/2, 18 1/2, 1 1/2; dito Uitg. 7 1/2. Onze fondsenmarkt was bedruipend over het geheel bij weinig affaire prijshoudend. Alleenlijk in 5 pct. Nation. Met. was omzegt nog al vrij levendig en blijven na eene noyging van voortuitzigt weder onveranderd, ook in Grenada's was de markt weinig beteekenis.

Geprint bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.